

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Wartości kulturowe w aspekcie rozwoju i przemian budownictwa organowego Śląska Cieszyńskiego

Author: Tomasz Orłow

Citation style: Orłow Tomasz. (2010). Wartości kulturowe w aspekcie rozwoju i przemian budownictwa organowego Śląska Cieszyńskiego. W: J. Uchyła-Zroski (red.), "Zarys współczesnych kierunków badań nad wartościami w muzyce" (s. 90-98). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Tomasz Orłow

Uniwersytet Śląski
Katowice

Wartości kulturowe w aspekcie rozwoju i przemian budownictwa organowego Śląska Cieszyńskiego

Instrumentarium organowe Śląska Cieszyńskiego stanowi przykład różnorodności stylistycznej i architektonicznej, ugruntowanej w ciągu stuleci. Zarówno instrumenty historyczne, występujące licznie w większości kościołów, jak również organy powstałe w drugiej połowie wieku XX oraz współcześnie, wnoszą nieocenioną wartość do szeroko rozumianego dziedzictwa kultury. Śląsk Cieszyński, tak jak inne regiony Polski, stanowi bogate źródło informacji o sztuce organmistrzowskiej, podlegającej przemianom i tendencjom właściwym dla okresów historycznych. Instrumentarium organowe stanowi przede wszystkim wartość zabytkową i jest odzwierciedleniem czasów minionych. Nie jest jednak w przeważającej części wartością martwą, trwałym destruktem, ale żywym przejawem kontynuacji tradycji muzycznej. Budownictwo organowe regionu cieszyńskiego w przeważającej części związane jest z dynamiczną działalnością dziewiętnastowiecznej fabryki organów **Gebrüder Rieger**, która ugruntowała mocną pozycję w historii budownictwa organów na Śląsku¹. Wiele instrumentów powstałych na przełomie XIX i XX wieku autorstwa firmy Gebrüder Rieger funkcjonuje poprawnie w czasach obecnych i jest poddawana bieżącym czynnościom konserwatorskim oraz restauratorskim. Spora grupa instrumentów historycznych dziewiętnastowiecznych firm organowych kręgu niemieckiego, takich jak: Sauer, Schlag und Sohne i inne, pozostaje w stanie zachowania, pozwalającym na przeprowadzenie skutecznej restauracji w celu powrotu do stanu dawnej świetności. Działalność muzyczna zarówno w aspekcie liturgicznej muzyki organowej, jak również organowej muzyki artystycznej,

¹ *Organy na Śląsku*. W: „Zeszyty Naukowe Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach”, Nr 22. Red. J. G e m b a l s k i. Katowice 1984, s. 73—98.

pozostaje ściśle związana z rodzajem i jakością instrumentarium. Troska o jakość i poziom muzyki w kościołach będzie zawsze bezpośrednio zależna od jakości narzędzi, którymi organiści się posługują w swojej codziennej pracy. Nawet najlepiej przygotowany, pod względem wykształcenia muzycznego i umiejętności technicznych, organista, pozbawiony należytego instrumentarium, nie może realizować się artystycznie i wpływać na kształtowanie muzikalności, poczucia barwy, gustu i potrzeb muzycznych słuchaczy. Potencjał możliwości i bogactwo, jakie stanowi instrumentarium organowe Śląska Cieszyńskiego, staje się w czasach współczesnych obiektem prac konserwatorskich oraz szeroko zakrojonych badań naukowych i dokumentacyjnych. Należy wierzyć, iż w przyszłości cenne zabytki kultury muzycznej będą nadal służyć nie tylko jako eksponaty historii, ale żywe narzędzia niezbędne do realizacji różnorodnych zamierzeń artystycznych.

Wraz z biegiem historii, we wszystkich aspektach życia kulturalnego, podstawowym zmianom podlegają także tendencje w budownictwie organowym. Wiek XX przyniósł wiele nowych spojrzeń, zmian estetyki brzmienia, chęci zbadania i bliższego poznania historii, również w wymiarze budownictwa organowego. Szybkie przemiany życia społecznego, zapotrzebowanie na coraz bardziej atrakcyjny towar, jak również wysoka konkurencja na rynku, przynoszą zróżnicowane efekty wymierne. Mając na uwadze organy jako instrument o jednej z najdłuższych historii, podlegający stopniowym, ewolucyjnym przeobrażeniom, scalający w sobie ściśle pierwiastek tradycji i nowoczesności, należy pamiętać, że wszystkie kierunki rozwoju i przemian kulturalnych mają swoje odzwierciedlenie w budowanych organach — instrumentu najdoskońlejszego, największego i najbardziej skomplikowanego, oferującego najwięcej możliwości dynamicznych i kolorystycznych. Wiek XX postrzegać należy również jako intensywny rozwój zainteresowań muzyką zamierzchłych czasów, jej analizą w celu zbliżenia się do prawdy historycznej. Badanie twórczości kompozytorów organowych okresu baroku lub romantyzmu wymusza podjęcie działań dotyczących poznania możliwości dźwiękowych historycznych organów. Prace badawcze obejmują nie tylko sferę czysto dźwiękową, ale również związaną z nią materię techniczną, pozostającą w stałym związku z procesem powstawania i kształtowania się dźwięku w organach. Równie istotnym elementem jest sfera architektury instrumentów historycznych. Znane są bezpośrednie związki kształtu i koncepcji architektonicznej szafy organowej z barwą dźwięku organów oraz ich strojem. Należy pamiętać, że dźwięk i jego wybrzmiewanie w organach następuje ostatecznie przy udziale czynników technicznych i parametrów architektonicznych szafy organowej, stanowiącej pudło rezonansowe dla brzmiających piszczałek.

Tendencje dwudziestowieczne oraz współczesne w szczególny sposób obejmują powrót do historyzmu. Budowanie obecnie organów piszczałkowych przybiera ukierunkowany model, często historyczny. Coraz liczniej powstają nowe

organy nawiązujące w sposób bezpośredni do wybranej grupy lub konkretnego instrumentu zachowanego z przeszłości. Od drugiej połowy XX wieku zapoczątkowano proces tworzenia nowych organów, opierając się na rygorystycznych założeniach konstrukcyjnych i brzmieniowych oraz technikach wykonawczych okresów historycznych². Stanowi to odzwierciedlenie mocnych tendencji i zainteresowań poprawną i zgodną stylistycznie interpretacją muzyki dawnych mistrzów. Szczególnie interesujący wydaje się nowatorski **Orgelbewegung**³, ruch zapoczątkowany na terenie Niemiec i obecny we wszystkich przejawach działalności organmistrzowskiej. Główne założenia Orgelbewegung dotyczyły powrotu do okresu baroku w ówczesnie rozumianym pojęciu brzmienia barokowego, wynikającego przede wszystkim z rodzaju dyspozycji organów, bez uwzględnienia parametrów technicznych wszystkich pozostałych podzespołów instrumentu. Oznaczało to odejście od monumentalnych organów romantycznych, których cechą pierwszorzędą było ciemne i masywne brzmienie, pozbawione klasycznego blasku i przejrzystości. Orgelbewegung objawiał się jednak w wielorakich działaniach. Oprócz działań eksperymentatorskich w celu kreowania nowej barwy organów odnotowano liczne przykłady zmiany dyspozycji już istniejących dziewiętnastowiecznych organów o trakturze pneumatycznej, co spowodowało utratę historycznego kształtu ich oblicza brzmieniowego. Takie działanie ocenia się negatywnie, jako połowiczne i nieskuteczne dążenie do uzyskania kwintesencji barokowego stylu organmistrzowskiego. Istotą **naśladownictwa stylu historycznego** w konstrukcji organów jest nie tylko dyspozycja, odpowiednia dla danego stylu lub tendencji zamierzonych czasów, ale również wszystkie elementy natury technicznej i akustycznej. Instrumentarium organowe Śląska Cieszyńskiego pozostaje ukierunkowane w głównej mierze na styl dziewiętnastowieczny, a więc romantyczny typ brzmienia, właściwy dla tendencji czasów powstania instrumentów. Wiek XX i czasy współczesne świadczą jednak o wysokim dynamizmie obecnym również w działaniach organmistrzowskich. Wiele instrumentów instalowanych w nowo powstałych kościołach, jak również intensywne prace restauratorskie i renowacyjne zabytkowych organów wpływają bezpośrednio na jakość muzyki organowej. Część instrumentów powstających obecnie w kościołach pozyskiwana jest na skutek transferu z krajów Europy Zachodniej, co w wielu przypadkach zaowocowało pozytywnym rezultatem. Instrumenty o dobrym rodowodzie, znaczących firm europejskich, mają szansę zaistnieć, niejako narodzić się na nowo, w nowym

² Tendencje budowania nowych instrumentów, nawiązujących do okresów historycznych, pojawiły się najwcześniej na terenie Francji i Niemiec. W Polsce niezwykle interesującym przykładem, rozpoczynającym proces budowania instrumentów, oparty na historycznych założeniach konstrukcyjnych i brzmieniowych, są organy kościoła Opatrzności Bożej w Katowicach-Zawodziu (rok budowy 1999), utrzymane w stylistyce baroku francuskiego.

³ *Organy na Śląsku*. W: „Zeszyty Naukowe Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach”, Nr 30. Red. J. G e m b a l s k i. Katowice 2000, s. 125.

wnętrzu, a poddane gruntownym pracom adaptacyjnym, oferują wysoką jakość techniczną i wartość muzyczną. Proces transferu organów ma ugruntowaną w przeszłości historię i należy postrzegać go jako naturalny przejaw życia społecznego. Powstaje w ten sposób niepowtarzalna szansa poznania i skonfrontowania indywidualnych cech organmistrzostwa europejskiego, prowadzenia prac badawczych z zakresu organologii oraz realizacji różnorodnych przedsięwzięć artystycznych i dydaktycznych.

Przykładami nowych instrumentów, wzbogacających w sposób znaczący zaplecze instrumentalne Śląska Cieszyńskiego, są: organy kościoła Chrystusa Króla Wszechświata w Ustroniu-Zawodziu, organy kościoła św. Jana Nepomucena w Brennej-Leśnicy oraz organy kościoła Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski w Pogórze. Każdy z poszczególnych instrumentów posiada różnorodną strukturę brzmieniową i koncepcję architektoniczną. Również odmienne walory brzmieniowe, stylistyka, wielkość i przeznaczenie tych instrumentów różnicuje je w sposób znaczący, wnosząc w każdym przypadku odmienną wartość muzyczną. Cechą wspólną opisywanych organów jest jednak parametr najważniejszy — mechaniczna traktura gry oraz wysokiej jakości materiały wykorzystane do budowy instrumentów.

Organy kościoła Chrystusa Króla Wszechświata w Ustroniu-Zawodziu to dzieło nieistniejącej obecnie Norweskiej Fabryki Organów i Fisharmonii. Instrument powstał w 1960 roku i pełnił swoją funkcję przez 46 lat w kościele ewangelickim w Elverum w Norwegii (zob. fot. 1). W roku 2006 norweskie badania konserwatorskie wykazały, iż chór muzyczny historycznego kościoła w Elverum należy do elementów wtórnych. Fakt ten spowodował powzięcie decyzji o nieuchronnym demontażu organów w celu przeprowadzenia prac restauratorsko-rekonstrukcyjnych i osiągnięcia pierwotnego obrazu wnętrza świątyni. Organ o wyraźnym przeznaczeniu do posadowienia na chórze muzycznym, jako element nowej struktury kościoła bez chóru muzycznego, nie znalazły zastosowania. Pojawiła się wówczas szansa pozyskania instrumentu, którego parametry techniczne i brzmieniowe odpowiadały nietypowym i trudnym warunkom architektonicznym kościoła Chrystusa Króla Wszechświata w Ustroniu-Zawodziu. Warto zaznaczyć, iż część prospektowa szafy organowej wpisała się we wnękę chóru muzycznego bezkolizyjnie. Również rozkład zespołów brzmieniowych i przebieg traktury gry organowej nie uległ zmianie. Całość prac montażowych i adaptacyjnych wykonali organmistrzowie Marek Urbańczyk oraz Tomasz Orlow. Prace ukończono przed konsekracją kościoła, która odbyła się 9 IX 2006 roku (zob. fot. 1).

Organ kościoła Chrystusa Króla Wszechświata w Ustroniu-Zawodziu mają strukturę brzmieniową opartą na wzorcu klasycznym z elementami uniwersalizmu. Zastosowanie mocnego szkieletu głosów pryncypałowych głównych i pobocznych w manuale głównym oraz pełnej obsady głosów z rodziny fletów świadczy o proveniencji barokowej. Jednak manual poboczny o przeznaczeniu

solowym i akompaniującym zarazem, zaplanowany został jako tzw. Schwellwerk z głosem smyczkującym, co stanowi przykład tradycji dziewiętnastowiecznej. Całości brzmienia dopełniają dwa głosy typu językowego w sekcji manualu II i pedału. Możliwości organów kościoła Chrystusa Króla Wszechświata w Ustroniu-Zawodziu są niezwykle szerokie, biorąc pod uwagę fakt, iż jest to instrument 20-głosowy. Wolumen brzmieniowy, zdecydowana intonacja piszczałek, uwydatniająca charakterystykę poszczególnych głosów sprawia, iż jest to instrument niezwykle interesujący i inspirujący, właściwy dla interpretacji muzyki barokowej, romantycznej, wieku XX i współczesnej (zob. tabela 1).

Tabela 1

Dyspozycja organów kościoła Chrystusa Króla Wszechświata w Ustroniu-Zawodziu

Man I — Hovedverk	Man II — Svellverk
—	—
Principal 8'	Gedackt 8'
Rørfløyte 8'	Spissganga 8'
Oktav 4'	Principal 4'
Spissfløyte 4'	Rørfløyte 4'
Oktav 2'	Blockfløyte 2'
Mixtur 4f.	Nasat 1 1/3'
Sesquialtera 2f.	Cymbel 3f.
Tremolo	Trompet 8'
—	Tremolo
—	—
Pedal	Połączenia i włączniki zbiorowe
—	—
Subbass 16'	Sv. — Hv.
Gedackt 8'	Hv. — Ped.
Koralbass 4'	Sv. — Ped.
Mixtur 3f.	3 wolne kombinacje
Basun 16'	włącznik tutti
—	wyłącznik głosów językowych — R. Ut.
—	wyłącznik mixtur — M. Ut.
—	kasownik — Utl

Niezwykle interesującym, posiadającym indywidualne i świadomie ukształtowane oblicze brzmieniowe jest **instrument firmy Führer z roku 1957, zainstalowany w kościele św. Jana Nepomucena w Brennej-Leśnicy** (fot. 2). Są to organy przeznaczone do niewielkiego wnętrza, wyposażone w jedną klawiaturę manualową oraz pedały. Instrument pozyskany został z kaplicy kościoła ewangelickiego w Essen w Niemczech i zainstalowany przez Tomasza Orlowa

w 2007 roku w kościele w Brennej-Leśnicy. Całość prac montażowych poprzedził żmudny proces renowacyjny i restauratorski poszczególnych elementów. Cechą niezwykle interesującą, a zarazem dużym walorem jest zastosowanie w tych organach stroju nierównomiernie temperowanego, umożliwiającego stylistycznie poprawną interpretację utworów renesansowych i barokowych, a poprzez nią zbliżenie się do prawdy historycznej. Taki instrument pozwala usłyszeć, w sposób niezwykle klarowny, cechy charakterystyczne współbrzmień opartych na stroju historycznym, który jest niezbędny do właściwego odbioru napięć i charakteru muzyki wieku XVII i XVIII, jak również wcześniejszej. Należy podkreślić, iż organy kościoła św. Jana Nepomucena w Brennej-Leśnicy są jednym z nielicznych przykładów instrumentów na Śląsku, wyposażonego w strój historyczny (tabela 2).

Tabela 2

Dyspozycja organów kościoła św. Jana Nepomucena w Brennej-Leśnicy

Manual	Zakres	Pedał
—	—	—
Gedackt 8'	bas/dyszkant	Gedacktbass 16'
Prinzipal 4'	bas/dyszkant	—
Rohrflöte 4'	bas	Połączenie I/P
Gemshorn 2'	bas/dyszkant	—
Sesquialtera 2 fach	dyszkant	—
Zimbel 3 fach	bas/dyszkant	—

Jednym z najbardziej interesujących i oferujących najwięcej możliwości dynamicznych i kolorystycznych jest nowo powstały, **koncertowy instrument firmy Walker, zainstalowany w kościele Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski w Pogórze** (fot. 3). Historia tego instrumentu jest złożona i niezwykle interesująca. Organy pierwotnie zaprojektowane zostały jako instrument dydaktyczny i zbudowane w Musikhochschule we Freiburgu. W roku 1987 parafia św. Wawrzyńca w Berlinie zakupiła akademickie organy, które pełniły w kościele funkcję liturgiczną i koncertową przez 20 lat. W roku 2007 dokonano ponownego demontażu instrumentu w celu przeniesienia go do kościoła Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski w Pogórze. Prace renowacyjne i montażowe prowadzone zostały pod kierownictwem dr. Tomasza Orłowa, we współpracy z mgr. Sebastianem Thielem oraz grupą osób wspierających, zaangażowanych w dzieło budowy organów. W czerwcu 2008 roku budowę zakończono. Instrument ma niezwykle bogatą i udokumentowaną historię, w odniesieniu do zmian koncepcji barwowej i kreowania brzmienia.

Organy kościoła Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski w Pogórze są swoistym przykładem instrumentu o wysokich walorach akustycznych i tech-

nicznych. Posiadają dyspozycję nawiązującą do szkieletu brzmieniowego typu barokowego, stwarzając szansę kreowania barwy, przenikniętej w wysokim stopniu alikwotami, w klasycznym i nowatorskim tego słowa znaczeniu. Piramida pryncypałowi wzbogacona jest w tym przypadku o liczne głosy typu językowego oraz głosy mieszane różnorodnej konstrukcji i przebiegu repetycji. Każda sekcja brzmieniowa posiada podstawową obsadę głosów ośmiostopowych oraz mocno rozbudowaną grupę transponujących głosów głównych i pobocznych. Wyjątkową cechą tego instrumentu jest fakt, iż na 38 wszystkich głosów organowych przypada aż 8 głosów mieszanych alikwotowych (mixtur). Jest to niewątpliwie przykład oddziaływania tendencji lat pięćdziesiątych i późniejszych XX wieku, której charakterystyczną cechą było budowanie nowych instrumentów, nawiązujących do brzmienia typu barokowego, tj. o jasnej, klarownej barwie, z wyraźnym zwieńczeniem alikwotowym każdej sekcji brzmieniowej. Organy kościoła Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski w Pogórze to przykład instrumentu dogłębnie przemyślanego zarówno pod względem projektu technicznego, jak i zamysłu artystycznego, mającego na celu świadome nawiązanie do stylistyki barokowej, z wprowadzeniem ciekawych elementów dwudziestowiecznych. Cechą niezwykle ważną jest fakt, iż wszystkie elementy techniczne, jak również materia pischczalkarska, wykonane zostały z wysokim kunsztem organmistrzowskim i zastosowaniem materiałów wysokiej jakości, co gwarantuje poprawne funkcjonowanie i szlachetne brzmienie. Czynnik nowatorski, wyraźnie obecny już w dyspozycji instrumentu, postrzegany jest w tym przypadku jako chęć poszukiwania nowej barwy, a nie eksperymentatorstwo. Instrument posiada w całości mechaniczną trakturę gry, obejmującą wszystkie klawiatury oraz połączenia międzyklawiaturowe. Jest to cecha priorytetowa, stawiająca 38-głosowe organy firmy Walker na poziomie wszechstronnego instrumentu koncertowego. Parametr ten jest właściwy dla najwyższej klasyfikowanych obecnie organów nowych i restaurowanych (tabela 3).

Podsumowując, należy stwierdzić, iż **przemiany instrumentarium organowego Śląska Cieszyńskiego, scharakteryzowane na przykładzie opisu wybranych, nowo powstałych organów, zmierzają w kierunku polepszenia jakości i stworzenia oferty dla szeroko rozumianych działań kulturotwórczych**. Poszerzenie zakresu możliwości realizacji przedsięwzięć muzycznych dotyczy zaistnienia zaplecza instrumentalnego odpowiedniego dla interpretacji lub improwizacji muzyki dawnej. Jest to element niezwykle cenny, szczególnie w regionie, który charakteryzuje zdecydowana przewaga organów dziewiętnastowiecznych o romantycznej estetyce brzmieniowej. Dynamiczny rozwój zaplecza instrumentalnego, transfer wybranych, cennych organów, restauracja organów historycznych, należy postrzegać jako szczególną troskę o rozwój i zachowanie dziedzictwa kultury muzycznej Śląska Cieszyńskiego, w aspekcie kultywowania europejskiej tradycji sztuki organmistrzowskiej.

Fot. 1. Prospekt organów kościoła Chrystusa Króla Wszehświata w Ustroniu-Zawodziu. Zdjęcie ze zbiorów autora

Fot. 2. Prospekt organów kościoła św. Jana Nepomucena w Brennej-Leśnicy. Zdjęcie ze zbiorów autora

Fot. 3. Prospekt organów kościoła Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski w Pogórze.
Zdjęcie ze zbiorów autora

Tabela 3

Dyspozycja organów kościoła Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski

I Manual/Hauptwerk	III Manual/Schwellwerk
—	—
Rohrpommer 16'	Gemshorn 16'
Prinzipal 8'	Bleioktave 8'
Gedecktflöte 8'	Rohrgedeckt 8'
Octave 4'	Oktave 4'
Rohrtraverse 4'	Sing. Nachthorn 4'
Nasat 2 2/3'	Schweizerpfeife 2'
Doppelrohrflöte 2'	Hintersatzmixture 3 F.
Mixture 4 F.	Terzmixture 5 F.
Scharf 3 F.	Clairon 8'
Trompete 8'	Hülzern Gelächter 2 F.
—	Tremulant
—	—
II Manual/Brustwerk	Pedal
—	—
Musiziergedackt 8'	Ged. Untersatz 16'
Prinzipal 4'	Subbaß 16'
Septade 4'	Prinzipalbaß 8'
Oktave 2'	TrichterGED. 8'
Rohrgemssquinte 1 1/3'	Gemshorn 4'
Cimbelmixture 4 F.	Dolkan 2'
Sesquialtera 2 F.	Rauschpfeife 4-5 F.
Rohrkrumhorn 16'	Posaune 16'
Vox humana 8'	Feldtrompete 4'
Tremulant	—
—	Włączniki zbiorowe
Połączenia	—
—	Pleno
III-Ped.	Tutti
II-Ped.	4 wolne kombinacje
I-Ped.	—
II-I	—
III-I	—

Tomasz Orłow

**Cultural values in the context of development and changes
of organ construction of Cieszyn Silesia**

S u m m a r y

The organ tools of Cieszyn Silesia constitutes an example of a dynamic development and care of historical values. The organmaster actions of recent years prove changes that take place in the sphere of obtaining, transferring and renovating the organs retained. A stylistic design of the organ tools, undergoes changes resulting from building the organs of a Baroque sound provenance, allowing for a stylistically appropriate interpretation or improvisation of old music. Recent years of well-thought out organmaster actions resulted in the appearance of among others three interesting mechanical organs of a diversified sound and architecture conception. These are organs of Norweska Fabryka Organów i Fisharmonii in Church of Christ the King of the Universe in Ustroń-Zawodzie, organs by Fuhrer in Church of St John Niepomucen in Brenna-Leśnica and organs by Walker in Church of St Mary's Our Lady Queen of Poland in Pogórze. All newly-created and renovated instruments increase possibilities of a cultural development in the context of a music life in Cieszyn Silesia and express a care of shaping the cultural heritage.

Tomasz Orłow

**Les valeurs culturelles dans l'aspect du développement et des transformations
de la construction de l'orgue en Silésie de Cieszyn**

R é s u m é

L'instrumentarium d'orgue de la Silésie de Cieszyn constitue un exemple de développement dynamique et de soin des valeurs historiques. Les activités des organistes de dernières années témoignent des changements dans le domaine d'obtenir, de transférer et de restaurer les orgues préservés. La face stylistique de l'instrumentarium d'orgue est soumise aux changements résultant d'une construction et sonorité baroques, qui permettent d'interpréter correctement ou d'improviser la musique ancienne. Les dernières années d'activités résolues ont donné, entre autres, trois orgues mécaniques, dont les conceptions sonores et architectoniques sont différentes. Ce sont : orgue de l'Usine norvégienne des orgues et de l'harmonium dans l'église de Chrystus Król Wszechświata à Ustroń-Zawodzie, orgue faite par Fuhrer dans l'église de święty Jan Nepomucen à Brenna-Leśnica et orgue faite par Walker dans l'église de NMP Królowa Polski à Pogórze. Tous les instruments neufs et restaurés agrandissent des possibilités du développement culturel dans le cadre de la vie musicale de la Silésie de Cieszyn, et sont une expression de préoccupation de l'héritage culturel.